

Bezpłatny dodatek do „Drwęcy“.

Rok VII.

Nowemiasto, dnia 12 października 1933.

Nr. 34

Tegoroczne zbiory.

Według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego, dokonanych na podstawie 4,326 sprawozdań korespondentów rolnych z połowy sierpnia r.b., tegoroczne zbiory czterech głównych zbóż i ziemniaków w Polsce przedstawiają się, jak następuje:

	Rok 1932	Rok 1933	Mniej lub więcej niż wr. poprzednim
Zyto	61.1 c. m.	63.9 c. m.	Więcej o 4.6%
Pszenica	13.5 „	18.6 „	„ 38.0 „
Jęczmień	14.— „	13.8 „	Mniej o 1.4 „
Owies	23.9 „	24.5 „	Więcej o 2.5 „
Razem zbóż	112.5 c. m.	120.8 c. m.	„ 7.4 „
Ziemniaki	300.— „	282.— „	Mniej o 5.9 „

Z liczb tych widzimy, że w stosunku do roku poprzedniego tegoroczny zbiór pszenicy wypadł znacznie wyższy, a tłumaczy się to zeszlóroczną klęską rdzy zbożowej, która spowodowała nieurodzaj pszenicy. Zbiór żyta w tym roku obliczenia wykazują o 4.6 proc. wyższy, natomiast między zeszlórocznymi i tegorocznymi zbiorami zbóż jarych — stwierdzono nieznaczne różnice. Tegoroczny urodzaj ziemniaków szacowano (w polu), ogółem o 5.9 proc. mniejszy od zeszlórocznego.

Są to jednak obliczenia dopiero tymczasowe, które na podstawie późniejszych szacunków mogą ulec zmianie.

Porównując tegoroczne zbiory z przeciętną średnicą za 5-ciolecie, okazuje się, że zbiory żyta i pszenicy nie przekraczają przeciętnego zbioru za 5-lecie, zaś tegoroczne zbiory jęczmienia i owsa wypadły niższe od przeciętnej pięcioletniej.

Z tych pierwszych obliczeń wynikałoby, że urodzaj zbóż naogół mieliśmy dobry, ale nie nadzwyczajny, jakto niektóre wieści głosiły. Dodać przytem należy, że o tegorocznym, naogół dobrym urodzaju zdecydowała nietyle zabiegliwa gospodarka, bo ta w wielu wypadkach dużo pozosta-

wiała do życzenia, ile raczej pomyślny przebieg pogody, czyli rok urodzajny. W roku 1928-ym, który należał do lat b. urodzajnych, podobnie jak rok obecny, zbiory 4 głównych zbóż wyniosły z górą 130 milionów centr. mtr., a więc o 10 milj. c. m. więcej niż w roku bieżącym.

Z porównania tych liczb nastęcza się ciekawy wniosek. Jak wiadomo, rok 1928-y należał do okresu nakładowego prowadzenia gospodarstw, kiedy to między innymi sypano duże ilości nawozów sztucznych.

Od tego czasu kultura rolna znacznie się cofnęła, użycie nawozów spadło conajmniej do 20 proc., gdyby więc zrobić założenie, że rok obecny był równie urodzajny jak rok 1928-y, to doszlibyśmy do wniosku, że ten o 10 milj. c. m. mniejszy zbiór zboża w tym roku spowodowany został wyłącznie obniżeniem się kultury rolnej. I taki wniosek bodaj nie jest daleki od prawdy. Trochę inaczej przedstawiałaby się sprawa, gdyby przy obecnym niskim stanie kultury rolnej wypadł rok nieurodzajny, bo w takim wypadku ogólny zbiór 4-ch zbóż mógłby nie przynieść 100 milj. c. m., co już groziłoby nieuniknionym niedoborem zboża na potrzeby krajowe. I taki wypadek może zajść już w bliskiej przyszłości, bo lata mniej urodzajne zdarzają się dosyć często.

Powierzchnia zasiewów, z których dokonano zbiorów według obliczeń Gł. U. St., przedstawiała się, jak następuje:

	Zasiew większy lub mniejszy.
Zyta	5 milj. 790 tys. ha większy o 2,6%
Pszenicy	1 „ 694 „ „ mniejszy o 1,9 „
Jęczmienia	1 „ 186 „ „ „ 1,7 „
Owsa	2 „ 203 „ „ „ 0,8 „
Ziemniaków	2 „ 749 „ „ większy o 1,3 „

Widzimy więc, że zasiewy tych podstawowych ziemiopłodów, jakimi są u nas żyto i ziemniaki, zostały nieco rozszerzone kosztem innych zasie-

wów. Słowem, żytko i ziemniaczki, te pocziwe i najmniej wymagające rośliny, w dalszym ciągu cieszą się w Polsce pełnym powodzeniem. I to jest dobrze, bo chleb żytni i ziemniak, to najważniejsze pożywienie, żeby tak jeszcze do tego dodać więcej białka i tłuszczu, to byłoby wszystko w porządku.

Żaden rolnik

nie powinien lekceważyć sobie ubezpieczenia budynków, ruchomości i zbiorów od ognia.

Pierwszy spęd bekonowej trzody chlewnej.

W dniu 5 paźdź. rb. odbył się w Lubawie na targowisku miejskim pierwszy spęd trzody chlewnej typu bekonowego. Spęd trzody był wbrew pierwotnym przewidywaniom dość licznie obsesłany, bowiem wszystkich dostawionych bekonów naliczono ca 129 sztuk.

Odbioru żywca dokonał przybyły przedstawiciel bekoniarni gdańskiej. Z uznaniem trzeba podkreślić, że spędzony żywiec przedstawiał pod względem wymagań stawianych do świń bekonowych pierwszorzędnym materiał, wskutek czego tylko mały proc. świń zostało nieprzyjętych i to przeważnie świnię albo za lekkie lub za ciężkie.

Ponadto kilka sztuk zostało odrzuconych z tego powodu, iż były porysowane albo umaszczenie ich nie było idealnie białe, co również jest przy chowie świń typu bekonowego niedopuszczalne.

Naogół jednak stwierdzić należy, że jak na pierwszy spęd wynik jego był w zupełności zadowalający.

Nieco rozgoryczenia wywołała u dostawców cena, jaką uzyskali za dostawiony żywiec, bowiem zamiast zapowiadanych 50 zł za 50 kg. żywca plus premje uzyskali tylko 43,5 zł za 50 kg. ż. w. przy kl. I i 41,5 zł za 50 kg. ż. w. przy klasie II.

Winy w tym wypadku nie ponosi bekoniarnia, bowiem cena świń w ostatnim tygodniu spadła na rynku angielskim o 8 szylingów, t. j. o ca 12 zł na kwintalu, a zatem ogólna konjunktura handlowa wywoła i tu swoje piętno. Ceny, płacone przez bekoniarnie, były jednak wyższe od cen, płaconych w ostatni wtorek na rynku nowomiejskim, gdzie za wyborowy materiał płacono najwyższej do 38 zł za 50 kg. ż. w. Nie bez znaczenia jest również i to, że do cen, uzyskanych bezpośrednio przy sprzedaży świń, dostawcy otrzymują przy pierwszej klasie bekonów 8 zł, a przy drugiej klasie 4 zł za 100 kg. premji, która będzie wypłacona w ciągu miesiąca na ręce prezesa Kółka Trzody Chlew. Jest to więc nadwyżka, którą pogardzić nie można. Niezależnie od tego rolnicy nie będą uiszczać, wzgl. bardzo niskie opłaty targowe i za wagę (w Lubawie wogóle stanowego nie płacono, a za wagę 30 gr. od sztuki, zamiast pobieranych normalnie 50 gr.).

Jak na każdym spędzie, tak też i tu pośrednicy stawili się „in corpore”, namawiając rolników, ażeby zaniechali tych niepewnych interesów. Były

również podobno wypadki, że niektórzy z bardziej zasobnych finansowo handlarzy próbowali kupować żywiec, płacąc takie same ceny. Pewien większy handlarz miał się podobno wyrazić, że chociaż straci 100.000 zł, to jednak rynek musi dla siebie zatrzymać. Jestto zatem najlepszy dowód, jak dobro rolnictwa leży tym wszystkim pośrednikom i handlarzom na sercu. Jest rzeczą zrozumiałą, że to wyjdzie tutejszym rolnikom na dobre, bo dzięki zabiegom Kół Prod. Trzody Chlew. uzyskują rolnicy również i od handlarzy wyższe ceny, gdyż siłą faktu takowi będą musieli przystosować wypłacane za bekony ceny, do cen, wypłacanych przez Związek, boć w przeciwnym wypadku trudno było im znaleźć naiwnych, którzyby za gorszą cenę swój żywiec im oddali. A zatem na tego rodzaju konkurencji może zyskać zawsze tylko rolnik. We własnym interesie leży zatem, ażeby rolnicy za wszelką cenę dostawę bekonów do bekoniarni gdańskiej podtrzymywali, a nie dali się uwieść przez bałamutne obietniczki handlarzy, którzy, rzecz zrozumiała, nigdy nie będą w możności płacić rolnikom tak wysokich cen za bekony, jakie płaci bekoniarnia gdańska czł. Zw. Prod. Trzody Chlew.

A więc pierwszy spęd, pomimo chwilowego spadku cen, stał się faktem dokonany. Rolnicy z zadowoleniem porozeżdżali się do domów z tem przeświadczeniem, że pierwsza zapora, hamująca uzyskanie lepszych cen za wyhodowany materiał chlewny, została przełamana. Chociaż spęd ten pod różnymi względami pozostawiał niejedno życzenie, to jednak należy żywić niezłomną nadzieję, że dzięki systematycznemu uświadamianiu czł. Zw. Prod. Trzody Chlew. takowi stopniowo będą swój materiał ulepszać i staranniej się z nim obchodzić, przez co uniknie się może w przyszłości zupełnie wprawdzie sporadycznie zastosowanego obecnie nieprzyjęcia żywca z powodu jego pokalcecia wzg. srokatości. Wielką ponętą w tym wypadku będą również wypłacane premje. Zaznaczyć przy niniejszem należy, że do I klasy zaliczane są tylko świnię o wadze 85—95 kg.

Celem ujednostajnienia podawanego materiału przyjeżdża po założeniu Koła Prod. Trzody Chlewnej Instruktor Hodowlany, który wybiera z pośród posiadanych macior nadające się do dalszego rozplodu w hodowli świń bekonowych i takowe kwalifikuje, udzielając przy tej sposobności wyzerpujących wskazówek fachowych.

Następny spęd został wyznaczony na czwartek, dn. 19. X. 33 w Lubawie i odtąd będzie się odbywać co 2 tygodnie. W Nowemieście pierwszy spęd po zorganizowaniu się większej ilości Kół Prod. Trzody Chlew. odbędzie się prawdopodobnie za 3 tygodnie.

Chcesz nam dopomóc

w walce o lepsze jutro, rolniku? Zapisz się **zaraz** do Kółka Roln.! Tylko w **jedności** **siła!**

Eksport polskich indyków do Anglii.

Mającą swoją centralę w Bydgoszczy firma Bacon-Eksport, Gniezno, wysyłająca od dłuższego czasu drób polski zagranicę, zawarła świeżo umowę na eksport polskich indyków do Anglii. Na rok bieżący umowa przewiduje wysyłkę 50 tys.

KOMUNIKATY

Podajemy do wiadomości prezesów Kółek Roln., że w dalszym ciągu organizujemy Kółka Prod. Trzody Chlewnej Bekonowej przy pomocy insp. hodowli Izby Roln.

Zebrania celem zorganizowania Kół w okręgu nowomiejskim odbędą się:

20. X.	w Wawrowicach	o godz. 15-tej	po poł.
"	w Marzęcicach	" "	18-tej " "
21. X.	w Wonnie	" "	15-tej " "
"	w Jamielniku	" "	18-tej " "
22. X.	w Niem. Brzoziu	" "	15-tej " "
"	w Kurzętniku	" "	18,30 " "
23. X.	w Lekartach	" "	15-tej " "
"	w Gryźlinach	" "	18-tej " "
24. X.	w Radomnie	" "	17-tej " "

Zarazem komunikujemy, że następny spęd trzody chlewnej odbędzie się w czwartek, dnia 19. X. w Lubawie. Natomiast pierwszy spęd trzody bekonowej odbędzie się w Nowemmieście w środę, 25. X. 33 r. pomiędzy godz. 8—11 na targowisku miejskim.

Prosimy p. prezesów wyż. wym. Kółek Roln. o zwołanie zebrań i zachęcenie rolników do wzięcia udziału tak w zebraniach, jak i w spędach trzody chlewnej bekonowej.
Instr. i Sekr. Pow.

Zniżenie waloryzacji na 21 i pół proc.

Podajemy do wiadomości członków, że na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z 29 września 1933 r. Dziennik ustaw R. P. Nr. 73, pozycja 532, waloryzacja rent dla osadników, którzy kupili osady rentowe w czasie od 1 lipca 1919 roku do 21 maja 1924 roku, została niżona na 21 i pół proc.

Wnioski, należycie umotywowane o niżenie renty na 21½ proc., będą składane do Okręgowego Urzędu Ziemińskiego w Grudziądzu za pośrednictwem Pom. Tow. Rolniczego i Tow. Rolniczych Powiatowych zaraz po wydaniu rozporządzenia wykonawczego przez Min. Rolnictwa i Reform Rolnych.

Wzory podania do O. U. Z. o niżenie renty na 21,5 proc. z potrzebnymi wyjaśnieniami zostaną niebawem rozesłane do pp. prezesów Tow. Rolniczych Powiatowych, prezesów Kółek Rolniczych i Sekretarjatów Powiatowych. Dyrekcja PTR.

Do wiadomości rolników, wnoszących podania do Pow. Urzędów Rozjemczych.

Rolnicy, wnoszący podania do Pow. Urzędów Rozjemczych o rozłożeniu spłaty długu pieniężnego na raty, powinni w własnym interesie w podaniu dokładnie podać imię i nazwisko, zawód i miejsce zamieszkania stron. 2. Wysokość spornej pretensji 3. Jeżeli zachodzi potrzeba wstrzymania egzekucji nr. akt. sądowych i kom. sąd. 4. Razem z podaniem należy uiścić na rachunek Urzędu Rozjemczego w Kom. Kasie Oszczęd. P. K. O. 200.599 opłatę od rozpoznania sprawy, która wynosi a) wpis 1½ proc. wartości sporu, najmniej jednak 2 zł, przyczem każde rozpoczęte 100 zł liczy się za całe, b) 2 zł opłat kancelaryjnych, c) o ile zachodzi egzekucja 1,50 zł, opłaty za wstrzymanie egzekucji. 5. W podaniu należy dokładnie przedstawić swoje stosunki majątkowe (zadłużenie na

rozprawie, o ile możności udowodnić). Zabierać na rozprawę dowody, stwierdzające wysokości pretensyj zał. odsetek etc.

Zaznacza się, że Urząd Rozjemczy nie podejmie żadnej czynności, dopóki wnoszący nie uiści przynależnej mu od podania opłaty.

O ile wnioskodawcy te warunki wypełnią, Urząd Rozjemczy przystępuje do rozpoznania sprawy.

Każde Kółko Roln. powinno u siebie założyć Kółko Producentów Trzody Chlewnej.

Kursy Rolnicze im. Stanisława Staszica.

Komuz nieznane są kursy Rolnicze im. St. Staszica. Dla niejednego, chcącego pogłębić swą wiedzę fachową rolnika, niemogącego z różnych przyczyn uczęszczać do Szkół Rolniczych, były one jedyną deską ratunku. Kierownictwo kursów, pragnąc objąć możliwie wszystkie dziedziny życia gospodarczego wsi polskiej, zdecydowało się w roku bieżącym program kursów znacznie rozszerzyć przez utworzenie kilku nowych działów, wobec czego program kursów przedstawia się następująco:

A. Kursy ogólnorolnicze, obejmujące całość rolnictwa w większym lub mniejszym zakresie i na różnych poziomach.

I. Wyższy Kurs Rolniczy pełny, złożony z 230 wykładów, można przejść najprędzej w ciągu 46 tygodni (najdłuższy termin 3 lata). Jedyne ten kurs zastąpić może szkoła średnią rolniczą, gdyż obejmuje wszystkie przedmioty zawodowe, wykładane w tych szkołach. Opłata za całość 200 zł, w 10 ratach miesięcznych (I—21 zł, II—24 zł, III—22 zł, IV—22 zł, V—20 zł, VI—20 zł, VII—18 zł, VIII—18 zł, IX—16 zł, X—16 zł).

Członkowie organizacji rolniczych, nauczyciele, urzędnicy itp. mogą korzystać z ulgi 25 proc. (czyli 5 złotych na każdej racie), przedstawiając wiarogodne zaświadczenia.

Dodatkowe opłaty tylko za zjazdy, egzamina ustne, sprawozdania z praktyki i z zadań prakt. oraz za świadectwa — wszystko nieobowiązkowe.

II. W. Kurs Rolniczy skrócony, 110 wykładów, wybranych z kursu pełnego; 22 tyg. (do 1½ roku). Opłata 100 złotych w 5 ratach (24 zł, 22 zł, 20 zł, 18 zł i 16 zł).

III. Popularny Kurs Rolniczy, obejmujący najważniejsze potrzeby gospodarstw drobnych; nadaje się dla kółek rolniczych i podobnych zreszezeń do omawiania na tygodniowych zebraniach. 25 lekcji; 20 tygodni (do 1 i pół roku). Opłata 25 złotych w 5 ratach miesięcznych (7 zł, 6 zł, 5 zł, 4 zł i 3 zł).

B. Kursy specjalne, obejmujące jedną gałąź gospodarstwa wiejskiego lub przeznaczone dla pewnych kategorii rolników.

I. Kurs dla Gospodyń Wiejskich, pod kierownictwem p. Marji Karczewskiej, obejmuje gospodarstwo domowe, wychowanie dzieci i t. p. 30 lekcji; 24 tyg. (do 1 i pół roku). Opłata 30 zł, w 6 ratach (6 zł, 6 zł, 5 zł, 5 zł, 4 zł i 4 zł).

Dla członkiń organizacji zawodowych, nauczycielek itp. 20 proc. ulgi (czyli 1 zł na każdej racie).

II. Kurs dla Przesposobienia Rolniczego, dostosowany do potrzeb zespołów P. R. i uczestników konkursów. 22 lekcje; 22 tygodnie (do 1 i pół roku). Opłata 20 zł, w 5 ratach (6 zł, 5 zł, 4 zł, 3 zł i 2 zł).

Przy jednoczesnym opłacaniu przynajmniej 10 egzemplarzy cena 15 zł jednorazowo zgóry.

III. Kurs dla Podwórzowych Urzędników Gospodarskich, dostosowany do warunków gospodarki w podwórzu folwarcznym. 20 lekcji; 20 tygodni (do 1 i pół roku). Opłata 20 zł w 5 ratach (6 zł, 5 zł, 4 zł, 3 zł, i 2 zł).

IV. Wyższy Kurs Hodowlany, 95 wykładów, wybranych z K. Rolniczego pełnego; 19 tygodni (do 1 i pół roku). Opłata 90 zł w 4 ratach (24 zł, 23 zł, 22 zł i 21 zł).

V. Kurs Zarządu Hodowlą Trzody Chlewnej, polegający na przerabianiu podręcznika p. Marji Karczewskiej

pod kierunkiem Autorki. 8 lekcji, najdłuższy termin 1 rok. Opłata (wraz z książką) 12 zł w 2 ratach (8 zł i 4 zł).

VI. Wyższy Kurs Ogrodniczy dla Rolników, 80 wykt., wybranych z K. Rolniczego pełnego; 20 tyg. (do 1 i pół roku). Opłata 80 zł w 4 ratach (23 zł, 21 zł, 19 zł i 17 zł).

VII. Kurs Pszczelarski, pod kierownictwem p. Stanisława Brzóska. 40 wykładów; 3 miesiące (do 1 i pół roku). Opłata 45 zł w 3 ratach (17 zł, 15 zł i 13 zł).

Ulgowo o 20 proc. mniej (czyli 3 zł na każdej racie). Za egzamin ustny i świadectwo opłata dodatkowa.

VIII. Wyższy Kurs Handlu Rolniczego, przeznaczony dla pp. nauczycieli szkół rolniczych i szkół handlowych, dla pp. instruktorów i wogóle przodowników życia gospodarczego na wsi — pod kierownictwem dra Bohdana Dederko. 20 wykładów, 7 tygodni (do pół roku). Opłata 20 złotych w 2 ratach (12 i 8 zł).

Zmiana adresu na wszystkich kursach kosztuje 50 groszy.

U w a g a ! Wyższy Kurs Rolniczy skrócony oraz W. Kurs Handlu Rolniczego nadają się dla osób, mających wykształcenie w zakresie 6 klas gimnazjum. Wyższy Kurs Rolniczy pełny, W. K. Hodowlany i W. K. Ogrodniczy dla Rolników wymagają ukończenia przynajmniej pełnej (7 klasowej) szkoły powszechnej. Pozostałe kursy odpowiednie są dla osób, umiejących dobrze czytać, pisać i rachować.

Programy szczegółowe wszystkich kursów rozsyła się na żądanie bezpłatnie.

Podając powyższe polecamy pp. rolnikom, a przede wszystkim członkom Kółek Roln. i młodzieży rolniczej powyższe kursy, na których wykładają wybitni profesorowie-specjaliści danego przedmiotu, przeto w miarę zdolności i okazanych chęci nauczyć się na nich można naprawdę bardzo wiele. J. Z.

Stan rolnictwa na Pomorzu.

Pomorska Izba Rolnicza w swoim sprawozdaniu o stanie rolnictwa we wrześniu 1933 r. na Pomorzu stwierdza, że zbiór siana wypadł słabo. Stan buraków średni. Zbiór ziemniaków zapowiada się zadawalniająco. Zbiory ziarna były stosunkowo dobre, jednak nie tak wysokie, jak się tego spodziewano. Podług danych statystycznych przeciętne zbiory z ha w kwintalach wynoszą w wojew. Pomorskiem: pszenica 21,9 q z ha, żyto 17,7 q z ha, jęczmień 22,4 q z ha, owies 20,1 q z ha. Jeżeli porównamy dane powyższe z rokiem ub. to otrzymamy jako wynik, że zbiory tegoroczne są ilościowo korzystniejsze od zeszłorocznych przy pszenicy o + 20 proc., przy życie o + 5 proc., przy jęczmieniu o + 15 proc., przy owsie + 5 proc.

Zbiór owoców był naogół słaby, owoc niewykształcony z braku ciepła, często uszkodzony przez szkodniki. Warzywa wypadły naogół średnio prócz pomidorów, które obrodziły dobrze.

Niestety ceny zbóż naogół pozostawały w okresie sprawozdawczym na poziomie nieopłacalności, jaki się ustabilizował w ubiegłym miesiącu. W porównaniu do przeciętnej z ubiegłego miesiąca ceny naogół się nie zmieniły, oprócz cen owsa, który poważniej zwyżkował.

Jeżeli chodzi o charakterystykę ogólnej sytuacji gospodarczej, to należy stwierdzić, że położenie naogół się nie poprawiło.

Przeklasyfikowanie gruntów w projekcie nowej ustawy o podatku gruntowym.

W ministerstwie skarbu są prowadzone intensywne prace nad projektem nowej ustawy o podatku gruntowym, której celem jest przede wszystkim ujednostajnienie przepisów w zakresie tego podatku.

Projekt nowej ustawy o podatku gruntowym przewiduje przeklasyfikowanie gruntów według uproszczonych norm klasyfikacyjnych dla celów wymiaru podatkowego oraz tworzenie okręgów ekonomicznych na podstawie właściwości glebo-

wych oraz położenia gruntów wedle ośrodków zbytu.

W związku z unifikacją ustawy o podatku gruntowym jest również rozważaną sprawą uproszczenia wymiaru i poboru dodatków samorządowych i samoistnych danin komunalnych przez ich skontyngentowanie.

Likwidacja urzędów ziemskich.

Rada ministrów uchwaliła projekt dekretu z mocą ustawy (o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej. Jest to jeden z szeregu projektów, które będą stopniowo wprowadzone w życie w najbliższym czasie w dziedzinie zespalania urzędów.

Projekt przewiduje, że sprawy, związane z administracją reform rolnych, będą załatwiane przez władze ziemskie, włącznie do województw i całkowicie z urzędami wojewódzkimi zespolone. W ten sposób powstają przy urzędach wojewódzkich wydziały, które zastąpią budżetowo kosztowniejsze urzędy ziemskie.

Równocześnie projekt dekretu z mocą ustawy przewiduje utworzenie przy ministerstwie rolnictwa i reform rolnych głównej komisji ziemskiej, jako instancji odwoławczej od orzeczeń wojewódzkich komisji ziemskich.

Rolnicy i osadnicy

Łączcie się w kółkach Roln. T. R. P.
Silna organizacja zawodowa to fundament dobrobytu wsi.

ZE ZEBRAŃ KÓLEK ROLNICZYCH.

Mikołajki. Dnia 1. 10. rb. odbyło się zebranie plenarne miejsc. Kółka Roln. Takowe zagał p. prezes Welnicki, podając porządek obrad. Referat o korzyściach, jakie osiągnęły czł. z przynależności do Kółka Prod. Trzody Chlew., wygłosił sekr. pow. T. R. P., p. Kołodziejski. Po przedyskutowaniu powyższego referatu przystąpiono do założenia Koła Prod. Trzody Chlewnej, do którego zapisało się kilkunastu człon.

Zebrani uchwaliли wystać do odpowiednich władz prośbę, ażeby 1 wóz wyjazdowy, w gospodarstwie się znajdujący, nie podlegał zajęciu. Pod koniec zebrania zachęcał p. prezes zebranych ażeby raczyli wziąć liczny udział w subskrypcji Pożyczki Narodowej oraz ażeby zechcieli w krótkim czasie uiścić składkę czł. za rok bież.

Po omówieniu spraw lokalnych posiedzenie zakończono. Sekr.

Skarlin. Zebranie tut. Kółka Roln. odbyło się 5. 10. rb. przy udziale 18 obecnych. Zebranie zagał prezes p. Zuralski. Po odczytaniu protokołu przez sekr. i sprawozdaniu z zebrania prezesów Rady w Nowemście przez del. p. Jetkę, wygłosił p. Kołodziejski referat o Kółkach Prod. Trzody Chlewnej i omówił jeszcze niektóre ustawy ratownicze, zalecając z nich korzystać rolnikom.

W dyskusji, w której zabierali głos ks. adm. Komkowski, p. Łukaszewski, p. Jetka, p. Arentowicz, p. prezes i wielu innych, postanowiono założyć Koło Prod. Trzody Chlewnej.

Jako prezesa koła wybrano p. Centka, a na zastępcę p. Arentowicza jun. W końcu p. prezes zachęcał do płacenia składek członk., a p. Kołodziejski do intensywnej pracy w Kółku.

Na tem po wyczerpaniu porządku obrad zebranie zakończono. Sekr.

ZEBRANIA KÓLEK ROLNICZYCH.

w dniu 15 października 1933 r.

Zielkowo „ 15-tej.

Wałdyki „ 15-tej.

Samplawa „ 16-tej.

Grodziecno w czwartek po nabożeństwie różańcowem; przybędzie prelegent,